

односе у духу закона или на начин како то чини и сам закон. Поред тога што законитост подразумева везаност за закон, што оличава супрематију закона, она свуда (па и у нашем правном систему) обухвата и неке друге правне елементе и гаранције као што су: везаност носилаца јавних и других друштвених функција за закон, објављивање закона и других аката пре ступања на снагу, даље тзв. *vacatio legis* за ступање на снагу закона и других аката, забрана ретроактивног дејства закона, употреба матерњег језика у поступку и др.

Принцип законитости има и своје политичке импликације и значење, због чега је пратилац сваког уставног и демократског политичког система или је један од услова демократизма. У овом политичком и демократском смислу, законитост је синоним за владавину права која одбацује самовољу и подводи под одговорност и казну свако поступање мимо права. Оваква законитост се, по проф. Јовану Ђорђевићу, изједначава са правним стањем или таквим односом између власти и човека (и таквим вршењем јавних функција) који се заснива на примату закона наспрам самовоље као и статусу јавне власти као друштвене службе и статусу човека коме је све дозвољено уколико не крши закон и права других.⁴⁶

ГЛАВА ТРЕЋА

СУДСТВО И ПРАВОСУДНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ I

СУДСКА ФУНКЦИЈА И ОРГАНИЗАЦИЈА СУДОВА

Судови су посебни државни органи који врше судску функцију која се разликује и одваја од осталих државних функција – законодавне и извршне. Судска функција је делатност државе којом се обезбеђује поштовање и остваривање правног поретка у појединачном, конкретном случају. Она се састоји у подвођењу конкретног случаја под читаву врсту случајева за које важи, примењује се један закон или општи пропис. Са развитком државе се развила и издиференцирала и судска функција, одвајајући се од осталих функција мада са њима има и додира и сличности, нарочито са извршном са којом се једно време поистовећивала и сматрала њеним саставним делом. То је било тако док је владала доктрина (дуалистичка) која је упрошћавала државни живот и сводила га